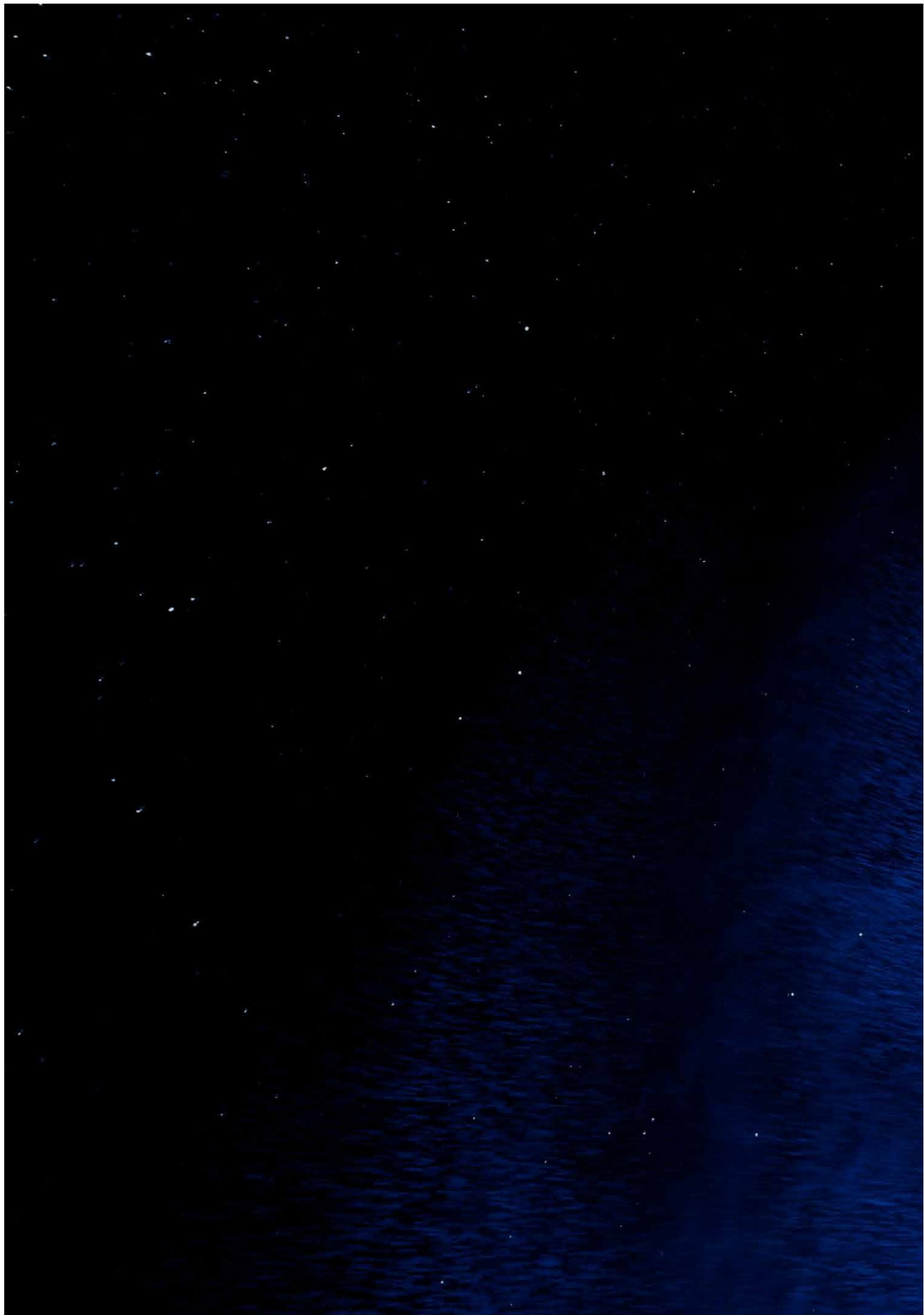

Forskning, innovation och investeringar för industrins konkurrenskraft

Industrirådets förslag till en reformerad svensk
forsknings-, innovations- och industripolitik

INDUSTRIRÅDET

Innehåll

UTGÅNGSPUNKTER	5
Industrin är motorn i Sveriges FoU-system	5
Sverige är ett industriland.....	5
Sverige som FoU-nation är beroende av industrin.....	6
INNOVATIONSGAPET HÄMMAR INDUSTRIENS INNOVATIONSKAPACITET	9
UPPSKALNINGS- OCH EXPANSIONSGAPET ÄR EN BROMSKLOSS FÖR INDUSTRIEN	11
EN INDUSTRIELL FOI-POLITIK FÖR SVERIGE	13
Övergripande reformram: En sammanhållen FoU- och industripolitik.....	14
Reformområde 1: Samverkan mellan industri, akademi och forskningsinstitut.....	16
Reformområde 2: Industridrivna och behovsmotiverade innovationsprogram	16
Reformområde 3: Teknik- och forskningsinfrastruktur för uppskalning	17
Reformområde 4: Långsiktig och förutsägbar offentlig FoU-finansiering	17
Reformområde 5: Strategisk EU-samordning	18

© Industrirådet mars 2026

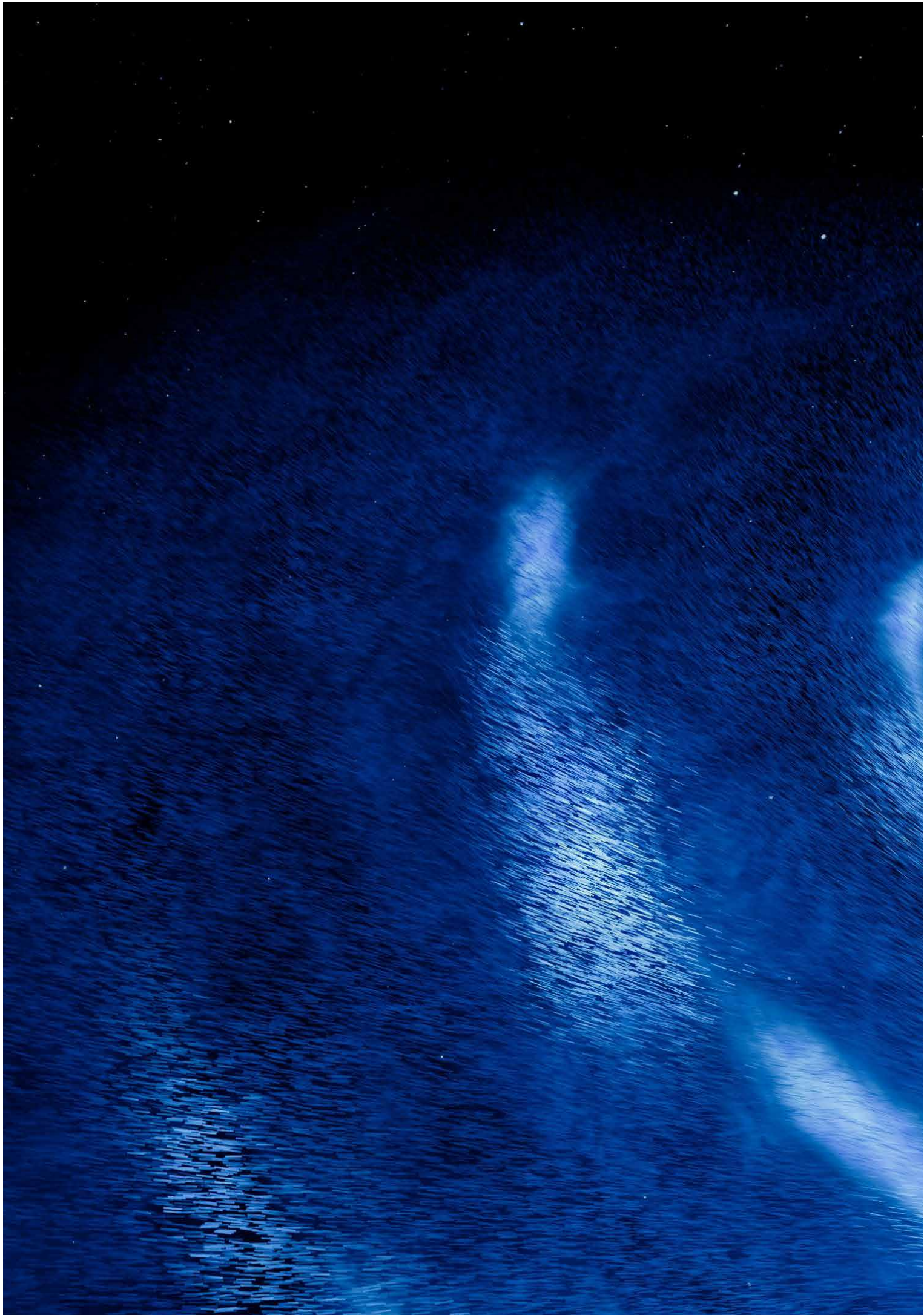
Box 5510

114 85 Stockholm

info@industriradet.se

www.industriradet.se

Grafisk form: Pelle Isaksson

Utgångspunkter

INDUSTRIN ÄR MOTORN I SVERIGES FOU-SYSTEM

SVERIGE ÄR ETT av världens mest forskningsintensiva länder. Det är i grunden ett resultat av industrins långsiktiga och omfattande investeringar i forskning, utveckling och innovation. Näringslivet står i dag för omkring tre fjärdedelar av Sveriges totala investeringar i forskning och utveckling (FoU) och industrin för nära 90 procent av dessa. Industrin är därmed inte bara en central aktör i FoU-systemet. Den är systembärande.

Det är dock inte tillräckligt. Trots de höga FoU-investeringarna är utvecklingen i Sverige svagare än i flera jämförbara länder. Kunskap och teknik behöver stärkta förutsättningar att kunna nyttiggöras och omsättas i industriell uppskalning och värdeskapande. Ett växande innovationsgap och ett tydligt uppskalningsgap hämmar industrins möjligheter att ta nya tekniker hela vägen till marknad. I en omvärld präglad av ökad global konkurrens, omfattande industripolitiska satsningar och geopolitisk osäkerhet utgör detta en strategisk utmaning för Sverige.

Sverige behöver en politik som tar sin utgångspunkt i industrins roll som huvudsaklig finansär och

utförare av FoU. Kunskap och nya tekniker måste ges förutsättningar att utvecklas, verifieras, skalas upp och industrialiseras i Sverige. Det kräver att forsknings-, innovations- och industripolitiken hänger ihop, att samverkan mellan industri, akademi och institut stärks och att förutsättningarna för uppskalning och industrialisering ges högre prioritet.

Sverige behöver också agera mer strategiskt på europeisk nivå. EU:s forsknings-, innovations- och industripolitik får en allt större betydelse för industrins investeringsbeslut och svenska prioriteringar behöver i högre grad speglas i och samordnas med europeiska satsningar.

För att Sverige ska vara attraktivt för industrins långsiktiga FoU-investeringar måste kunskap och ny teknik ges förutsättningar att tas hela vägen till marknad i Sverige. Utan ett sådant helhetsgrepp riskerar den industriella FoU-bas som i dag är Sveriges styrka att försvagas, med negativa konsekvenser för Sveriges konkurrenskraft, resiliens, omställningsförmåga och långsiktiga välstånd.

SVERIGE ÄR ETT INDUSTRILAND

INDUSTRIN ÄR EN hörnsten i Sveriges välfärd, tillväxt och innovationskraft och en nyckel till den gröna och digitala omställningen. Den står för omkring 20 procent av BNP, drygt 30 procent av näringslivets förädlingsvärde och sysselsätter cirka 800 000 personer. Eftersom industrin i hög grad är lokaliserad utanför storstadsregionerna bidrar den dessutom till sysselsättning och utveckling i hela landet.

Industrins betydelse sträcker sig dock långt bortom produktion. Genom långsiktiga investeringar i

ny teknik, produktutveckling och processförbättringar driver industrin innovation, produktivitet och teknologisk utveckling i hela ekonomin. Det är dessa investeringar som har lagt grunden för Sveriges starka internationella position inom exempelvis avancerad tillverkning, fordon, bioekonomi, processindustri, läkemedel, medicinteknik, telekommunikation och framväxande gröna industrigrenar.

Men en stark historik garanterar inte framtida framgångar. Under det senaste decenniet har både

statens och näringslivets FoU-investeringar utvecklats svagare än i flera jämförbara länder, samtidigt som konkurrensen om investeringar, kompetens och värdekedjor har skärpts. För att Sverige även fram-

över ska vara ett ledande industriland krävs ett robust industriellt ekosystem präglat av långsiktighet, samverkan och ett sammanhållet forsknings- och innovationssystem.

SVERIGE SOM FOU-NATION ÄR BEROENDE AV INDUSTRIEN

SVERIGES TOTALA FOU-INVESTERINGAR uppgår till knappt 3,6 procent av BNP, vilket placerar landet långt över EU-genomsnittet på 2,14 procent. Den avgörande förklaringen är näringslivet. Företagen finansierar omkring 74 procent av den totala FoU-volymer, motsvarande knappt 2,8 procent av BNP. Endast ett fåtal länder i världen har en högre andel företagsfinansierad FoU.¹

Trots att ökningen av FoU-investeringar i Sverige varit svagare än i flera jämförbara länder ökade företagens FoU-investeringar kraftigt under perioden 2021–2024, från omkring 135 till 167 miljarder kronor. Ökningen överstiger tillväxten i både universitets- och högskolesektorn och den offentliga sektorn, såväl i relativa som absoluta tal, se Figur 1. Det är ett tydligt tecken på industrins långsiktiga åtagande att investera i forskning och innovation i Sverige.

Samtidigt gör detta tydligt att Sveriges framstående position som forsknings- och innovationsnation är avhängig näringslivets förutsättningar att investera. Är de inte tillräckligt attraktiva riskeras hela FoU-systemet.

Statens FoU-investeringar uppgår i dag till cirka 0,8 procent av BNP, vilket är en relativt hög nivå i internationella jämförelser. Samtidigt är den låg i förhållande till Sveriges samlade FoU-intensitet och industrins dominerande roll som forskningsfinansiär. I ett land där näringslivet står för en mycket stor andel av FoU-investeringarna krävs en starkare offentlig medverkan för att fullt ut ta till vara den privata investeringsviljan.

Internationella erfarenheter visar att offentlig

FoU-satsningar i hög grad fungerar som katalysator för näringslivets investeringar. Länder med en högre offentlig ambitionsnivå tenderar också att uppvisa högre privata FoU-investeringar, särskilt i tidiga och mer riskfyllda delar av innovationskedjan.

Mot denna bakgrund finns det ett behov av en höjning av statens FoU-investeringar i Sverige. En ökad offentlig ambitionsnivå kan bygga vidare på industrins redan omfattande satsningar, stärka den gemensamma forskningsbasen och fungera som en språngbräda för ytterligare privata investeringar och därigenom förstärka Sveriges samlade forsknings- och innovationskapacitet.

INDUSTRIN FINNS REPRESENTERAD I HELA FOU-KEDJAN

Industrin och den industrinära tjänstesektorn står för nära 90 procent av näringslivets FoU-investeringar.² Industrins betydelse handlar dock inte enbart om volym, utan också om var i FoU-kedjan investeringarna sker.

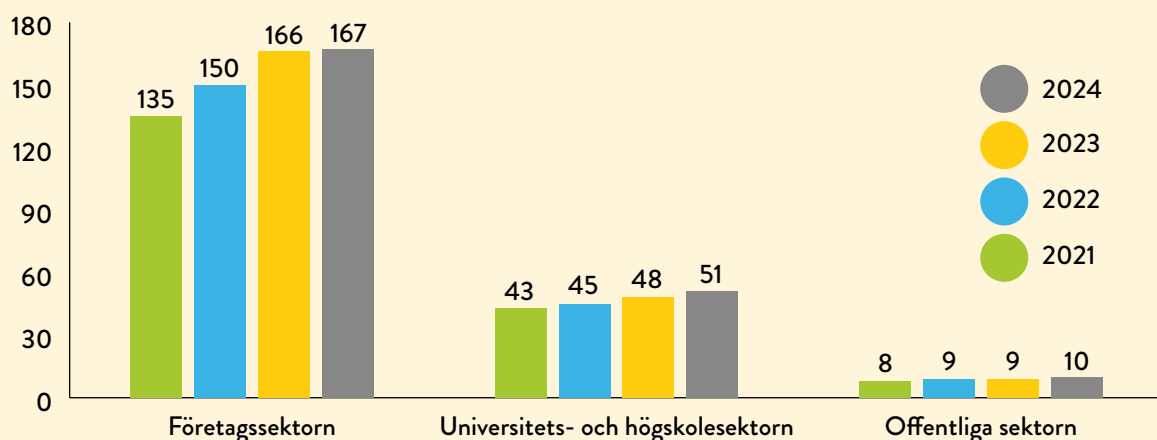
FoU kategoriseras statistiskt enligt grundforskning, tillämpad forskning och utvecklingsverksamhet.³ Traditionellt har företagens FoU dominerats av utvecklingsverksamhet. Det senaste decenniet har dock industrins investeringar i både grundforskning och tillämpad forskning ökat markant. Grundforskningen inom företagen har fyrdubblats sedan mitten av 2010-talet, och den tillämpade forskningen har mer än fördubblats under samma period, se Figur 2.

1 <https://www.scb.se/en/finding-statistics/statistics-by-subject-area/research-and-the-digital-society/research-and-development/research-and-development-in-sweden/pong/publications/research-and-development-in-sweden-2024---preliminary-statistics/>

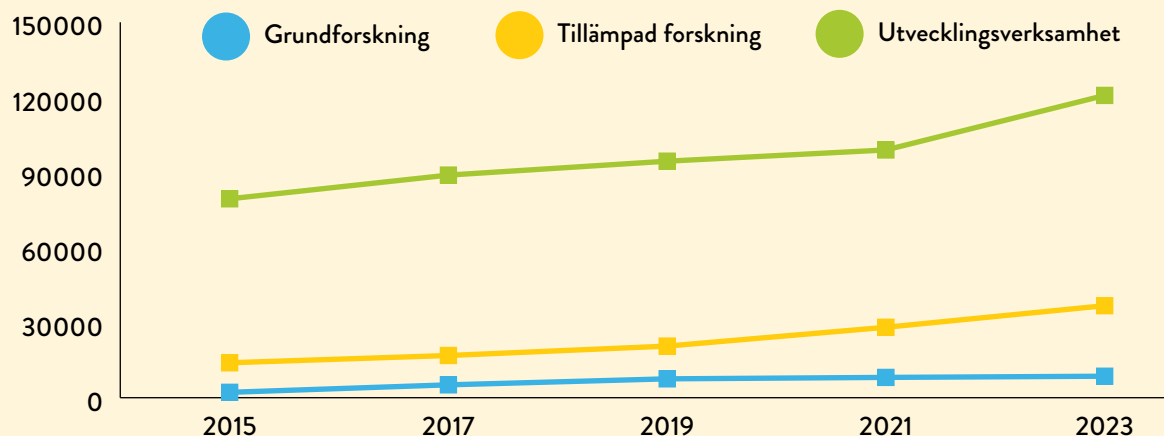
2 Av de 166 miljarder som näringslivet investerade i FoU 2023 stod industrin och den industrinära tjänstesektorn för 147 miljarder.

3 Statistiska Centralbyrån (SCB) definierar grundforskning som ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer utan en bestämd tillämpning i sikte. Tillämpad forskning definieras som ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer med en bestämd tillämpning i sikte och utvecklingsverksamhet som ett systematiskt arbete som utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap eller nya idéer för att åstadkomma nya material, varor, tjänster, processer, system, metoder eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana.

Figur 1: Olika sektors utgifter för egen FoU i Sverige, miljarder kronor, 2021–2024.
Källa: SCB.

Figur 2: Utveckling av näringslivets FoU-investeringar 2015–2023. Källa: SCB, Företagssektorns utgifter för egen FoU mnkr efter näringsgren fördelat efter olika typer av forskning, 2023.

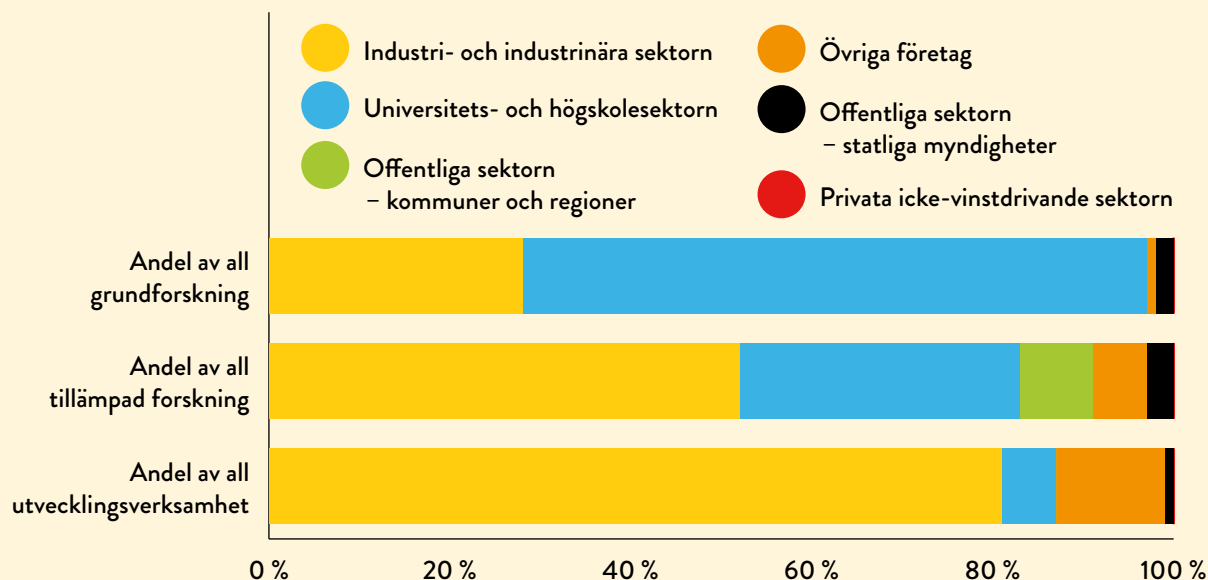
I dag står industrin för nästan en tredjedel av all grundforskning i Sverige, drygt hälften av den tillämpade forskningen samt för en stor majoritet av utvecklingsverksamheten, se Figur 3. Industrin är därmed en nyckelaktör i hela kedjan, från långsiktig kunskapsuppbyggnad till kommersialisering.

Ur ett industriellt perspektiv är detta både ett styrketecken och en varningssignal. Företagens ökade engagemang i tidiga FoU-faser speglar en långsiktig ambition att säkra tillgången till relevant

kunskap. Det är också ett sätt att kompensera för att andra delar i systemet inte fullt ut förmår satsa på akademisk forskning med hög industriell relevans.

Därutöver spelar säkerhetsaspekter en allt större roll och vissa företag bedriver mer grundläggande forskning internt i stället för i samverkan, eftersom öppenheten i akademiska miljöer kan innebära risker för oönskat kunskapsläckage inom strategiskt känsliga teknikområden.

Figur 3: Olika sektors andel av all av grundforskning, tillämpad forskning respektive utvecklingsverksamhet år 2023. Källa: SCB, Företagssektorns utgifter för egen FoU mkr efter näringsgren fördelat efter olika typer av forskning, 2023.

STRATEGISKA TEKNIKER OCH EXCELLENSKLUSTER BEHÖVER VARA INDUSTRILEDDA

Sveriges position som forsknings-, innovations- och industrination bygger inte enbart på höga investeringar, utan också på förmågan att samla resurser, kompetens och samverkan till teknikområden där Sverige har särskilda styrkor.

I en global konkurrens där andra länder kraftsamlar kring utpekade styrkeområden behöver Sverige i högre grad bygga vidare på befintliga industriella styrkepositioner och säkerställa att resurser mobiliseras dit potentialen är som störst. Det handlar om att skapa förutsättningar för att starka miljöer kan växa fram, attrahera kapital och omsätta kunskap i innovation och värdeskapande.

För industrin är tillgången till världsledande kunskaps- och innovationsmiljöer avgörande för långsiktiga investeringsbeslut. Miljöer där industri, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor samverkar skapar kritisk massa, påskyndar kunskapsöverföring och stärker Sveriges attraktionskraft för såväl investeringar som kompetens. När industrin i ökande utsträckning engagerar sig i grundforskning och

tidig tillämpad forskning förstärks behovet av sådana miljöer ytterligare.

Staten har här en central roll som möjliggörare och plattformsskapare genom att etablera långsiktiga och sammanhållna strukturer för samverkan. De nationella satsningarna på excellenskluster är ett viktigt steg i denna riktning och syftar till att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. För att dessa satsningar ska få fullt genomslag krävs dock att de utvecklas med tydlig industriell relevans och tar sin utgångspunkt i områden som har både en stark forskningsbas och en industri med förmåga att sammanföra tekniker och driva dem hela vägen till implementering.

Tydligt prioriterade, långsiktiga och industrinära excellenskluster kan fungera som en brygga mellan forskning i världsklass och industriell tillämpning, förstärka industrins FoU-investeringar och bidra till att ny teknik kommersialiseras och industrialiseras i Sverige. Det förutsätter att industrin ges en aktiv och strukturerad roll i utvecklingen och prioriteringarna inom klustren, så att satsningarna tar sin utgångspunkt i faktiska industriella behov och värdekedjor.

Innovationsgapet hämmar industrins innovationskapacitet

SVERIGE HAR, LIKSOM Europa i stort, ett innovationsgap som gör att ny kunskap och avancerad teknik inte i tillräcklig utsträckning omsätts i marknadsredo lösningar. Trots en stark forskningsbas och hög teknisk kompetens fastnar många tekniker i steget mellan forskning, utveckling och kommersiell tillämpning. Det beror inte på brist på idéer eller ambition, utan på att förutsättningarna för att föra kunskap och teknik vidare genom systemet ofta är otillräckliga.

I övergången från utveckling till marknad möter företag hinder som delvis ligger utanför deras kontroll. Det kan handla om otydliga regelverk, långsamma tillståndsprocesser, bristande tillgång till test- och verifieringsmiljöer samt svag samordning mellan olika delar av innovationssystemet, vilket bidrar till längre ledtider, ökad osäkerhet och högre kostnader. Följden blir att tekniker med hög mög- nad och stor potential riskerar att stanna i pilot- eller demonstrationsfasen.

Utmaningarna är särskilt tydliga i tekniksatsningar med stor potential men hög komplexitet, där investeringar påverkas av faktorer som infrastruktur, standarder, tillstånd och marknadsutveckling. I dessa skeden uppstår ofta risker som enskilda företag har svårt att bära på egen hand, även när projekten är strategiskt viktiga och samhällsekonomiskt motiverade. Resultatet blir att investeringar skjuts upp, skalas ned eller genomförs i andra länder där förutsättningarna är bättre.

Industridrivna innovationsprogram, som bygger på offentlig–privat samverkan och samfinansiering mellan stat och näringsliv, har bidragit till bättre

samverkan och tydligare riktning i delar av innovationskedjan. De är ett viktigt verktyg för att samla aktörer kring gemensamma mål och dela risk i tidiga och mellanliggande FoU-skeden. Samtidigt är de inte tillräckliga för att lösa de strukturella hinder som finns för att implementera nya tekniker och lösningar på marknaden.

För att minska innovationsgapet krävs därför ett mer sammanhållet reformarbete och en forsknings- och innovationspolitik som stärker genomförande- förmågan i hela systemet. Det innebär att staten, i högre grad behöver bidra till att minska systemrisker, förbättra samordning och skapa förutsättningar för att ny teknik ska kunna nå marknaden.

Uppskalnings- och expansionsgapet är en bromskloss för industrin

ÄVEN NÄR TEKNIKER när kommersiell tillämpning återstår ofta betydande hinder för uppskalning, expansion och industrialisering i Sverige. Det handlar om ett uppskalnings- och expansionsgap som uppstår när marknadsredo tekniker saknar förutsättningar att ta steget till storskalig produktion. I denna fas präglas investeringarna av mycket stora kapitalbehov, lång tid till avkastning och hög osäkerhet kopplad till teknik, marknad och regelverk. Följden blir att investeringar skjuts upp, minskas eller i stället lokaliseras till andra länder där villkoren upplevs som mer gynnsamma.

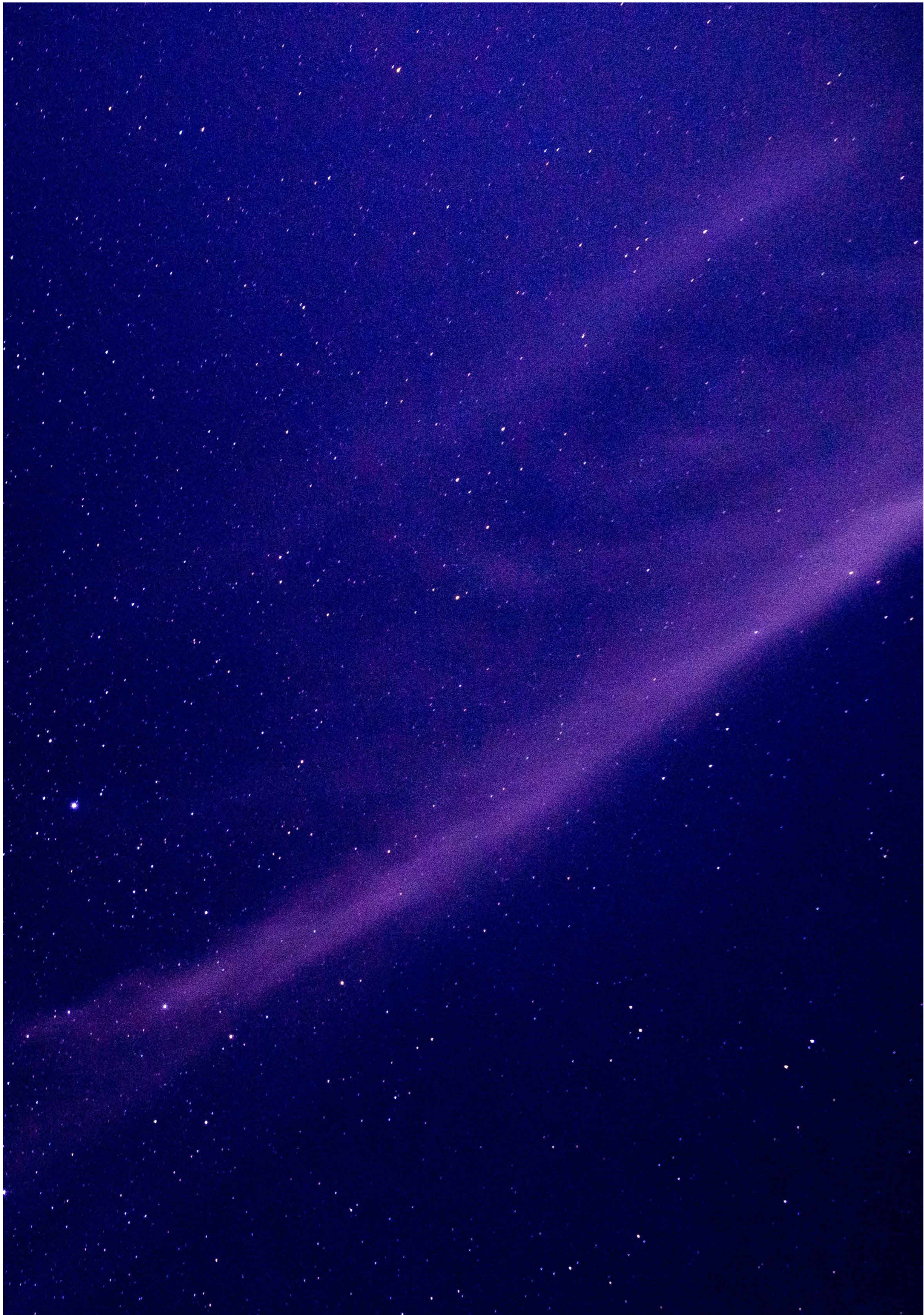
Erfarenheter från andra länder visar att offentliga insatser i vissa kapitalintensiva faser kan spela en avgörande roll genom att adressera marknadsmisslyckanden, minska systemriskerna och därmed mobilisera privata investeringar. När staten temporärt och riktat bidrar till riskdelning, exempelvis genom marknadskompletterande finansiella instrument, kan det förbättra förutsättningarna för företag att fatta beslut om stora och långsiktiga industrisatsningar. Sådana insatser kan utlösa privata investeringar i betydligt större volymer än den offentliga insatsen i sig.

Den europeiska inriktningen för konkurrenskraft, forskning och industri går i ökande utsträckning i denna riktning. EU kombinerar i allt högre grad stöd till forskning och innovation med finansiella lösningar som syftar till att minska osäkerhet och systemrisk i kapitalintensiva skeden. Samtidigt har regelverken anpassats för att ge medlemsstaterna större möjligheter att, under tydliga villkor, stödja strategiskt viktiga investeringar, särskilt inom den gröna och digitala omställningen. Detta skapar ett tydligt

möjlighetsfönster för länder som förmår agera strategiskt, samordnat och med bibehållen konkurrensneutralitet.

För Sveriges del innebär detta en möjlighet att bygga vidare på industrins starka FoU-bas och stärka förutsättningarna för uppskalning och industrialisering i landet. Möjligheten realiserar dock inte av sig själv. Den förutsätter en samordnad och långsiktig nationell forsknings-, innovations- och industripolitik som kan prioritera strategiska teknikområden, skapa synergier mellan nationella satsningar och den europeiska inriktningen och säkerställa ändamålsenliga regelverk, effektiva tillståndprocesser och stark genomförandeförmåga. Det handlar om att skapa en sammanhållen så kallad teknikpolitik.

Utan förbättrad riskdelning och genomförandeförmåga riskerar investeringar i industriell uppskalning, expansion och omställning att utebli eller förläggas utanför Sverige. Konsekvensen blir förlorade jobb, minskat värdeskapande och försvagad teknologisk konkurrenskraft. Behovet av en sammanhållen teknikpolitik som knyter samman forskning, innovation och industriell tillämpning blir därmed särskilt tydligt i dessa delar av innovationskedjan.

En industriell Fol-politik för Sverige

FÖR ATT SÄKRA industrins roll som forskningsfinansierare och -utförare krävs en politik som systematiskt adresserar de strukturella svagheter i dagens forsknings- och innovationssystem. Industrirådet har därför identifierat fem prioriterade reformområden som tillsammans stärker Sveriges industriella konkurrenskraft, omställningsförmåga och teknologiska ledarskap. Dessa bör vara vägledande för utformningen av Fol- och industripolitiken de kommande åren.

Figur 4 sammanfattar Industrirådets syn på hur en industriell forsknings- och innovationspolitik bör utformas. Utgångspunkten är industrins roll som huvudsaklig finansierare och utförare av forskning och innovation, samt behovet av att kunskap och ny teknik ges förutsättningar att utvecklas, verifieras, implementeras och industrialiseras i Sverige.

Den övergripande inriktningen är att Sverige behöver en sammanhållen forsknings-, innovations- och industripolitik, det vill säga en teknikpolitik som stärker genomförandeförmågan i hela forsknings- och innovationskedjan längs TRL-skalan.⁴ Denna inriktning ska understödjas och konkretiseras genom fem reformområden:

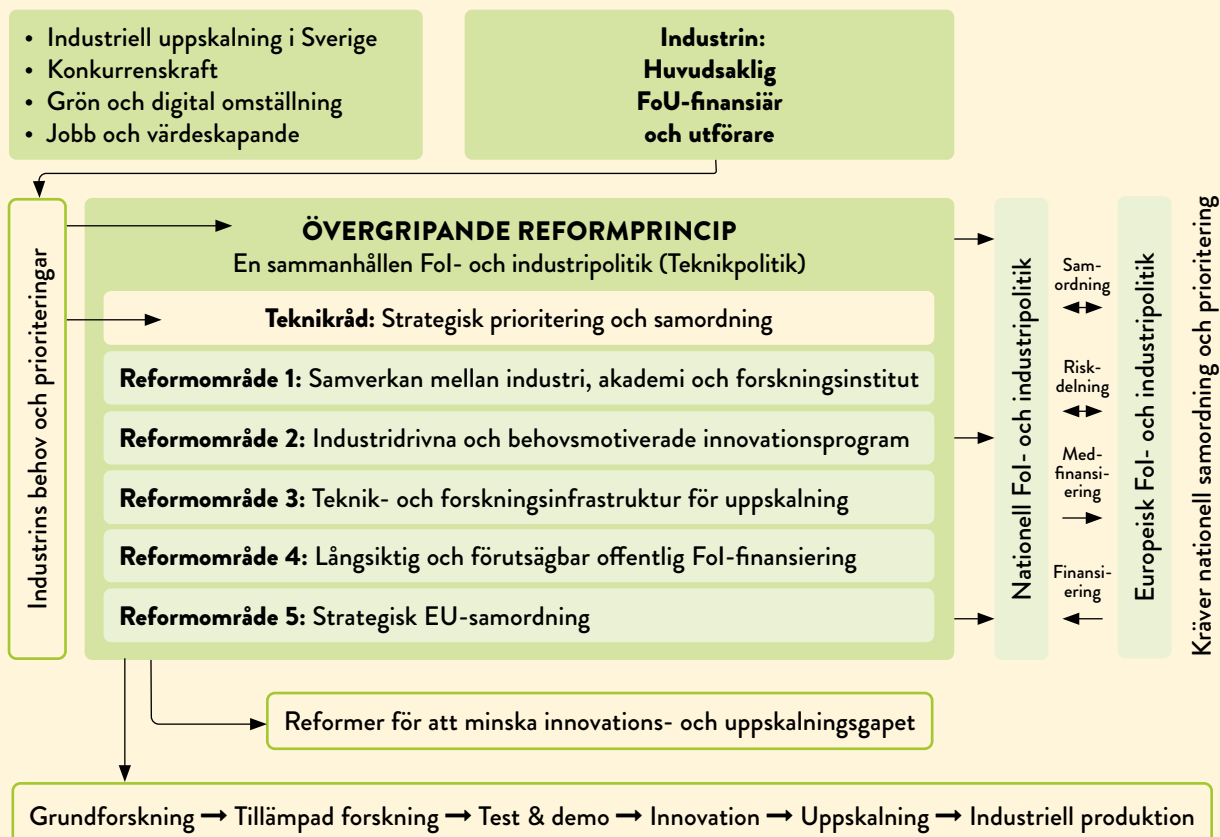
1. **Samverkan mellan industri, akademi och forskningsinstitut** för att stärka kunskapsöverföring, minska systemfriktioner och öka nyttiggörandet av forskning.

2. **Industridrivna och behovsmotiverade innovationsprogram** för att samla aktörer kring gemensamma mål och koppla forskning till implementering och kommersialisering.
3. **Teknik- och forskningsinfrastruktur med industriell relevans** för verifiering, riskreducering och uppskalning.
4. **Långsiktig och förutsägbar offentlig Fol-finansiering** som bygger kapacitet och katalyserar privata investeringar.
5. **Strategisk samordning mellan nationell och europeisk Fol- och industripolitik** för att säkerställa synergier, medfinansiering och effektiv användning av EU:s verktyg.

Tillsammans bidrar reformområdena till att stärka genomförandeförmågan i hela innovationskedjan och skapar synergier mellan nationella och europeiska satsningar. När styrning, program, infrastruktur och finansiering drar åt samma håll ökar förutsättningarna att mobilisera privata investeringar och omsätta forskning i konkurrenskraft, jobb och långsiktigt värdeskapande.

4 TRL Technology Readiness Level är en beteckning för en teknologis mognadsgrad (skala 1–9) och tillhörande teknologisk risk. Inom forskningsintensiva verksamheter används teknikmognadsnivåer för att bekräfta vilka aktiviteter som behövs för att implementera forskningsresultaten i nya produkter/processer.

Figur 4: Industrirådets reformagenda för ett sammanhållet och genomförandeorienterat FoU-system.
Källa: Industrirådet.

ÖVERGRIPANDE REFORMRAM: EN SAMMANHÅLLEN FOI- OCH INDUSTRIPOLITIK – EN TEKNIKPOLITIK

SVERIGE GÖR STORA investeringar i forskning och innovation men systemet präglas av fragmenterad styrning och svaga kopplingar mellan forskning, innovation och industriell tillämpning. Detta försvårar genomförande, förlänger ledtider och minskar förutsägbarheten för industrins långsiktiga FoU-investeringar.

Sveriges FoU-position är i praktiken starkt beroende av industrins investeringar. Det ställer krav på ett sammanhållet och strategiskt styrt system som bättre möter industrins investeringslogik och stärker genomförandet från kunskapsuppbyggnad till industrialisering.

Geopolitiska förändringar förstärker detta behov. När teknologisk suveränitet, försörjningstrygghet och strategiska beroenden hamnar i fokus kopplas forsk-

nings- och innovationspolitiken allt tydligare till industriell kapacitet och genomförandeförmåga. Det kräver bättre nationell samordning och tydligare svenska prioriteringar i relation till EU, Nato och internationella samarbeten inom kritiska teknikområden.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

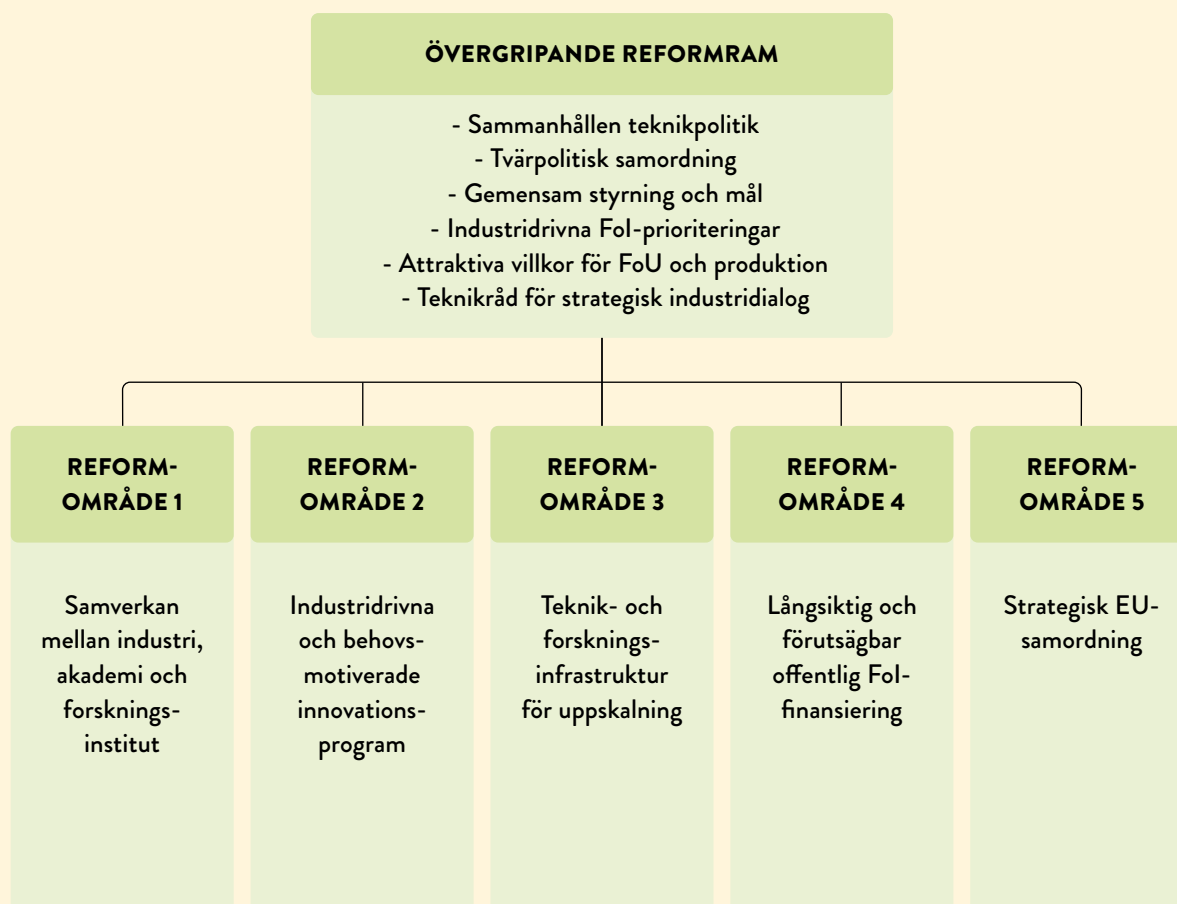
- ★ Regeringen etablerar en sammanhållen forsknings-, innovations- och industripolitik, en teknikpolitik, som omfattar hela FoU-kedjan och stärker sambanden mellan forskning, innovation och industriell tillämpning.

- ★ Fol-politiken samordnas tydligare med närings-, skatte-, klimat-, energi-, försvars- och utbildningspolitiken, för att minska systemfriktioner och stärka industrins långsiktiga investeringsförutsättningar, inklusive regelverk, tillståndprocesser och incitament för FoU.
- ★ Styrning, mål och uppdrag till myndigheter, finansärer och program samordnas utifrån gemensamma mål för konkurrenskraft, omställning och teknologiskt ledarskap.
- ★ Politiken i högre grad utgår från industrins långsiktiga Fol-prioriteringar, där stabilitet och förutsägbarhet är avgörande.

- ★ Regeringen säkerställer attraktiva och konkurrenskraftiga villkor för globala företag att förlägga FoU och produktion i Sverige som en del av en aktiv strategi för att behålla och utveckla industriella värdekedjor och kompetens.
- ★ En nationell plattform, ett Teknikråd, etableras för strategisk industridialog, med uppdrag att ge regeringen välgrundade, tvärsektoriella och industriellt baserade inspel om strategiska tekniker, Fol-behov och förutsättningar för industriell uppskalning. Teknikrådets sammansättning tas fram tillsammans med Industrirådet.

Ramen ska genomsyra och understödjas av de fem reformområdena.

Figur 5: Övergripande reformram och reformområden.

REFORMOMRÅDE 1: SAMVERKAN MELLAN INDUSTRI, AKADEMI OCH FORSKNINGSPROGRAM

SAMVERKAN ÄR AVGÖRANDE för att forskning ska leda till industriell konkurrenskraft, men präglas i dag av svaga incitament, otydliga regelverk och bristande långsiktighet.

När industrin i högre grad investerar längs hela Folkedjan ökar behovet av professionell och förutsägbar samverkan. Forskningsinstituterna har en central roll som intermediärer mellan akademi och näringsliv, särskilt för samverkansforskning, små och medelstora företags deltagande och EU-projekt. För att kunna axla denna roll fullt ut krävs en tillräcklig och långsiktig basfinansiering samt ett tydligt formulerat nationellt uppdrag.

- ★ Samverkan med näringslivet ges ett tydligt meritvärde i akademins styr- och karriärsystem.
- ★ Forskningsinstituterna ges långsiktiga förutsättningar och riktlinjer att fungera som professionella gränssnitt mellan akademisk forskning och industriell tillämpning.
- ★ Regelverk och statsstödstillämpning harmoniseras för att minska osäkerhet och ledtider.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

- ★ Samverkan mellan industri, akademi och forskningsinstitut ges en tydlig och systembärande roll i Fol-politiken och integreras i styrning, finansiering och uppföljning.

REFORMOMRÅDE 2: INDUSTRIDRIVNA OCH BEHOVSMOTIVERADE INNOVATIONSPROGRAM

INDUSTRINS OMSTÄLLNINGSPROBLEM KRÄVER långsiktiga och samlade insatser där forskning, innovation och tillämpning drivs parallellt mot gemensamma mål. Industriadrivna och behovsmotiverade innovationsprogram har visat sig vara ett effektivt verktyg för att samla aktörer, mobilisera resurser och skapa riktning i sådana processer.

För många företag är nationella program avgörande, särskilt i tidiga, konkurrenskänsliga eller strategiskt viktiga skeden där europeiska samarbeten inte alltid är ändamålsenliga. Nationella program behöver därför också kunna adressera teknikområden som är strategiskt viktiga för Sverige även när de inte omfattas av EU:s prioriteringar.

Samtidigt ställer den globala konkurrensen ökade krav på programmets skala, varaktighet, snabbhet och genomförandefokus. För att programsatsningar på strategisk Fol-samverkan ska få fullt genom-

slag behöver de vara tydligt förankrade i industrins behov, präglas av långsiktighet och möjliggöra att resultat vidareutvecklas och implementeras. Utan detta riskerar programmen att bli projektorienterade snarare än förändringsdrivande, med begränsad effekt på industriell förnyelse och värdeskapande.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

- ★ Industriadrivna innovationsprogram utformas med tydlig utgångspunkt i industrins behov, utmaningar och långsiktiga Fol-prioriteringar.
- ★ Programmen förstärks genom att ges tillräcklig skala, varaktighet, stabilitet och vid behov snabbhet för att möjliggöra sammanhängande insatser från idé och forskning till industriell tillämpning.

- ★ Programmen utformas så att de möjliggör ett brett deltagande längs hela industrins värdekedjor, inklusive små och medelstora företag, genom anpassade krav på medfinansiering, projektstorlek och tidshorisonter.
- ★ Programmen kopplas till andra nationella och europeiska FoU-satsningar för att stärka synergier, minska fragmentering och öka genomslag.

REFORMOMRÅDE 3: TEKNIK- OCH FORSKNINGSFRASTRUKTUR FÖR UPPSKALNING

ÖVERGÅNGEN FRÅN UTVECKLING till industrialisering är en av de mest riskfyllda och kapitalintensiva faserna i innovationskedjan. Tillgång till teknikinfrastuktur där produkter och tjänster kan testas och demonstreras är ofta avgörande för om investeringar i produktion och uppskalning blir av. Trots detta är tillgången till teknikinfrastuktur i Sverige begränsad, särskilt för större och mer avancerade industriella tillämpningar.

I den internationella konkurrensen där andra länder aktivt investerar i forsknings- och teknikinfrastuktur riskerar detta att försvaga Sveriges attraktionskraft för industrins investeringar. För att industrins FoU-satsningar ska kunna omsättas i produktion, jobb och export krävs att dessa infrastrukturer ses som strategiska delar av innovationssystemet, inte som komplement. Det förutsätter långsiktig finansiering, nationell samordning och ett tydligt fokus på industriell relevans och uppskalning.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

- ★ Sverige bygger upp och långsiktigt finansierar strategisk teknik- och forskningsinfrastruktur som möjliggör verifiering, riskreducering och industriell uppskalning, med god tillgänglighet för både små, medelstora och stora industri-företag.
- ★ Ansvar, finansiering och nyttjande av infrastrukturen samordnas nationellt för att säkerställa effektiv användning, industriell relevans och att infrastrukturen hålls uppdaterad i takt med teknikutvecklingen.

REFORMOMRÅDE 4: LÅNGSIKTIG OCH FÖRUTSÄGBAR OFFENTLIG FOU-FINANSIERING

OFFENTLIG FOU-FINANSIERING ÄR en förutsättning för industrins långsiktiga investeringar och fungerar som katalysator för privata satsningar. Det finns ett tydligt samband mellan statens och näringslivets FoU-investeringar. Med statliga FoU-investeringar på cirka 0,8 procent av BNP finns utrymme att höja ambitionsnivån. En ökning till minst 1 procent av BNP skulle stärka den offentliga forskningsbasen och kunna utlösa betydande privata följdinvesteringar.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

- ★ Statens FoU-investeringar på sikt uppgår till minst 1 procent av BNP.
- ★ Offentlig FoU-finansiering stärks inom industriellt strategiska och relevanta teknikområden.
- ★ Finansieringen präglas av långsiktighet och förutsägbarhet för att främja industrins investeringar.
- ★ Offentlig finansiering används mer strategiskt för att stärka genomförande och nyttiggörande i hela innovationskedjan.

REFORMOMRÅDE 5: STRATEGISK EU-SAMORDNING

EU:S FORSKNINGS-, INNOVATIONS- OCH INDUSTRIPOLITIK får allt större betydelse för industrins investeringsbeslut. EU:s inriktning har i ökande grad kommit att präglas av riskdelning, strategisk prioritering och användning av finansiella instrument. Detta samtidigt som regelverken utvecklats för att ge medlemsstaterna större handlingsutrymme att stödja industriell omställning och innovation.

För att Sverige ska kunna dra full nytta av denna utveckling krävs en tydligare samordning mellan nationell och europeisk FoU- och industripolitik. Nationella prioriteringar behöver speglas i ett mer aktivt och strategiskt deltagande på EU-nivå, med tillräcklig medfinansiering och en tydlig koppling mellan nationella och europeiska satsningar. Utan en sådan samordning riskerar Sverige att gå miste om både investeringar och inflytande i utformningen av framtidens europeiska FoU- och konkurrenskraftsagenda.

INDUSTRIRÅDET VILL DÄRFÖR ATT:

- ★ Svenska FoU- och industripolitiska prioriteringar omsätts genom ett aktivt och strategiskt inflytande i EU:s program, partnerskap och finansiella instrument.

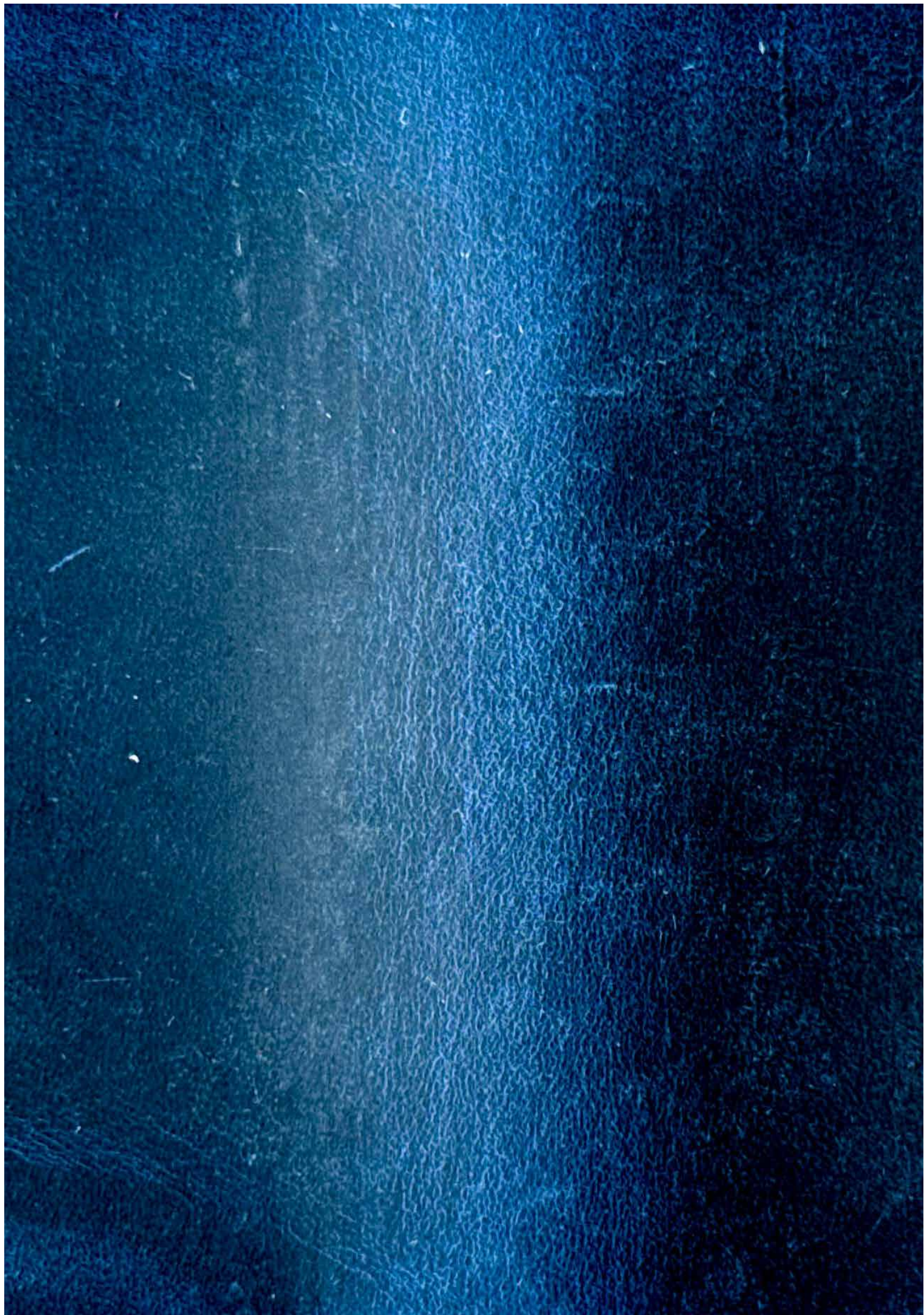
- ★ En sammanhållen planering av nationella satsningar utvecklas och medfinansiering i samspel med europeiska initiativ säkerställs för att maximera hävstång, synergier och genomslag.
- ★ Sverige nyttjar EU:s ökade fokus på riskdelning och flexibla regelverk för att, i nära samverkan med industrin, möjliggöra investeringar som stärker teknologisk utveckling, industriell resiliens och långsiktig konkurrenskraft. Detta samtidigt som risken för snedvriden konkurrens och ineffektiva satsningar minimeras.
- ★ Regeringen etablerar mekanismer för samordning av en teknikpolitik i relation till EU och Nato, så att svenska prioriteringar, investeringar och industriella behov får genomslag i internationella samarbeten.
- ★ Sverige utvecklar nationella riktlinjer för samarbeten inom kritiska teknikområden som ger företag tydliga ramar för internationellt FoU-samarbete. På så vis minskas osäkerhet kring risker och stärks förutsättningarna att säkra strategisk kompetens och robusta och diversifierade värdekedjor med hög resiliens och tydlig svensk förankring.

ARBETSGRUPPEN

Peter Johansson, Teknikföretagen (ordförande)
Aleksandar Zuza, Industrifacket Metall
(vice ordförande)
Susanne Gylesjö, Svemin
Teresa Jonek, Teknikföretagen
Frida Lundmark, LIF
Helena Malmqvist, Jernkontoret
Olof Mundt Petersen, TRM
Katarina Nilsson, Svemin
Jesper Olsson, Swedish Medtech
Torgny Persson, Skogsindustrierna
Elisabet Rytter, Livsmedelsföretagen

Stefan Sjöquist, Industrifacket Metall
Lena Svendsen, IKEM
Johan Sittenfeld, Sveriges Ingenjörer
Emma Tjärnback, Unionen

Rapporten har tagits fram med stöd av Mikaela Almerud, Technopolis.

Industrirådet består av ledande företrädare för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom industrin i Sverige. Rådet har till uppgift att följa och främja tillämpningen av Industriavtalet. En viktig del i industrirådets arbete är att verka för att industrin kan utvecklas i Sverige. Utbildning, forskning och innovation är viktiga komponenter för att värna konkurrenskraften och för att utveckla framtidens industriföretag och dess medarbetare.

INDUSTRIRÅDET

grafiska
FÖRETAGEN

PACKET FÖR SKOGS-, TRÄ-
OCH GRAFISK BRANSCH

IFMETALL

IKEM
Innovations- och kemiindustrin i Sverige

INDUSTRI
ARBETSGIVARNA

Jernkontoret

LIVSMEDELSFÖRETAGEN

Skogs
Industrierna

svemin.

Sveriges Ingenjörer

Teknikföretagen

TEKO | SVERIGES TEXTIL-
& MODEFÖRETAG

tmf

UNIONEN